

«فرهیختگان» از سرنوشت دانشجویان، ۶ سال پس از شروع ماجرای بورسیه‌ها گزارش می‌دهد

تدلیسی سیستماتیک در اجرای احکام بورسیه‌ها

زهرا رضانی

روزنامه‌نگار

دو هزار و ۱۹۰ روز پیش بود که صحبت‌های مجتبی صدیقی، معاون وزیر علوم مسیر زندگی دانشجویان بورسیه را تغییر داد و این دانشجویان را وارد جاده پرپیچ‌وخمی کرد که هنوز هم برخی از آنها را به مقصد نهایی‌شان نرسانده است. دانشجویان بورسیه که از ۶ سال پیش با غیرقانونی خوانده شدن مسیر بورسیه‌شان با چالش‌های زیادی برای جابجایی و جذب در دانشگاه‌های داخل کشور روبه‌رو شدند، به‌رغم وعده‌های مسئولان شورای عالی انقلاب فرهنگی و وزارت علوم و حتی ورود دیوان عدالت اداری بعد از بالاگرفتن دعوا میان دانشجویان و مسئولان مختلف، هنوز با مشکلات موجود دست‌وپنجه نرم می‌کنند و مشخص نیست بالاخره موضوع بورسیه‌های جنجالی در کشور چه زمانی به ایستگاه پایانی خواهد رسید. حاشیه‌های ایجادشده برای بیش از سه‌هزار و ۷۰۰ دانشجوی بورسیه در برهه‌ای به حدی رسید که نهایتاً مقام معظم رهبری در تیرماه ۹۴ ورود مستقیمی به این مساله داشتند و در دیدارشان با اساتید دانشگاه‌های کشور در این باره عنوان کردند: «یکی از غلط‌ترین کارهایی که در این یکی دو سال اخیر انجام شد، مساله بورسیه‌ها بود. اگر این حرف راست هم بود - که البته بعد تحقیق کردند، معلوم شد به آن شکل، راست هم نیست - آن طوری که روزنامه‌ها با آن بازی کردند هم نبوده؛ به ما گزارش‌های دقیقی براساس بررسی‌ها دادند - راهش این نبود که ما مساله را روزنامه‌ای کنیم. یک تعدادی برخلاف قانون، امتیازی به دست آوردند؛ خیلی خوب، راه قانونی وجود دارد. لغو کنند آن امتیاز را؛ سرور صدا ندارد. جنجال درست کردن، حاشیه درست کردن است و این سم برای محیط علمی است که باید با آرامش کار خودش را دنبال کند. این سم را متاسفانه افرادی براساس همان پایه‌های بیش‌فکری مبتنی بر سیاسی‌کاری و سیاست‌بازی به کام دانشگاه کشور ریختند؛» بعد از این صحبت‌ها امیدها در دل دانشجویان برای به سرانجام رسیدن وضعیت‌شان زنده شد، اما در مقابل گویا مسئولان مربوطه در آموزش عالی کشور چندان تمایلی به تمام شدن جنجال‌ها نداشتند؛ تاجایی که رهبری دوسال بعد و این بار در دیدار با مسئولان دستگاه قضایی کشور از طولانی شدن وضعیت رسیدگی به دانشجویان بورسیه گنایه کرده و گفتند: «در موضوع بورسیه‌ها، موضوع به‌درستی پیگیری نشد و آن کاری که باید انجام می‌شد محقق نشد. از آن سال تاکنون همچنان پرونده برخی از این دانشجویان در راهروهای دیوان عدالت اداری به‌سر می‌برد.

باشد و قطعا تمام دانشجویان نیز این مدارک را دارند، چراکه اگر دیوان عدالت اداری بخواهد درگیر نیت‌خوانی و چربی‌داشتن حکم بورس خارج یا داخل دانشجویان شود، حتما مشکلات بیشتری برای دانشجویان ایجاد خواهد شد. از طرف دیگر چرایی حکم صدور بورس داخل یا خارج ارتباطی به دانشجویان ندارد و آنها مدارک قانونی را که همان حکم بورس و تعهد محضری است، در اختیار دارند.»

دیوان عدالت اداری اخیرا در صدور احکام بدوی پشت دانشجویان را خالی کرده است

به گفته او از آنجا که دیوان در مرحله صدور احکام بدوی پشت دانشجویان بورسیه‌ها خالی کرده است، امیدواریم در مرحله صدور احکام قطعی تغییر رویه دهد تا بتوانیم شاهد اتفاقات خوبی باشیم؛ البته دانشجویان جوابیه‌هایی را برای رفع استدلال دیوان عدالت نوشته‌اند تا بتوانند در مرحله تجدیدنظر رای دیوان را برگردانند که در غیر این صورت قطعا مشکلات برخی دانشجویان بیشتر از گذشته خواهد شد. این دانشجو گفت: «از سه‌هزار و ۷۰۰ دانشجوی بورسیه، ۷۰۰ دانشجوی بورسیه خارج و سه‌هزار بورسیه داخل بوده‌اند که متاسفانه همچنان تعدادی از این دانشجویان به‌دلیل مشخص نشدن وضعیت‌شان و همچنین مقاومت دانشگاه‌ها در جذب آنها، درحال طرح شکایت به دیوان عدالت اداری هستند. همچنین احکام تعدادی دیگر از دانشجویان در مرحله بدوی قرار دارند و از آنجا که فرآیند دیوان عدالت اداری از طرح شکایت تا اجرای حکم نزدیک یک سال و نیم زمان می‌برد، حتی طرح شکایت نیز باعث شده دانشجویان بخشی از زمان خود را از دست بدهند. با این حال باید بگویم برخی احکام نیز در مرحله اجرای حکم قرار دارند.»

او عنوان کرد: «بحث بورسیه‌ها مربوط به دانشجویانی است که از سال ۸۴ تا ۹۲ بورسیه گرفتند و از آنجا که دانشجویانی که بورسیه‌شان مربوط به دوسال پایانی می‌شد، عملا فرصت جابجایی نداشتند و بعد از آن نیز شاهد تغییر رویکرد دولت نسبت به موضوع بورسیه‌ها بودیم، عملا آنها در بالاترین قرار گرفته‌اند که متاسفانه این مهم همچنان برای برخی دانشجویان وجود دارد، چراکه مشکل دقیقا از جایی شروع شد که دولت یازدهم و دوازدهم به تعهدات دولت قبلی درقبال دانشجویان بورسیه پایبند نبود و عملا دانشجویانی که چه در داخل و چه در خارج با هزینه دولت بورسیه شده بودند، امکان خدمت در دانشگاه‌های کشور را پیدا نکردند.» این دانشجو گفت: «براساس آیین‌نامه، دانشجویان بورسیه باید دوباره مدت تحصیل‌شان را در دانشگاه‌های کشور خدمت کنند، اما عملا بعد از غیرقانونی خواندن بورسیه توسط دولت یازدهم، دانشگاه‌ها از پذیرش این دانشجویان سرباز زدند و تا امروز نیز اقدامات صورت گرفته نتوانست آن‌طور که باید مشکل این دانشجویان را حل کند. البته در همان زمان برخی دانشجویان با مشکلات تحصیلی نیز روبه‌رو شدند و دولت اعلام کرد دیگر هزینه تحصیل آنها را نمی‌پردازد که این مساله بعد از اولین ورود رهبری به موضوع بورسیه‌ها در سال ۹۴ حل و تحصیل تمامی دانشجویان با هزینه دولت تمام شد.» او تصریح کرد: «جالب اینجاست که حتی در همان سال‌های اول غیرقانونی خواندن بورسیه بعد از انجام تحقیقات مشخص شد که هیچ‌گونه اشتباهی در روند بورسیه سه‌هزار و ۷۰۰ دانشجوی وجود نداشته و تمام روند قانونی بوده است، اما به‌دلیل سیاسی‌کاری مسئولان وزارت علوم در دولت یازدهم دیدیم که پرونده بورسیه‌ها به کجا رسیده و الان بعد از گذشت ۶ سال همچنان مشکلات پابرجاست و تنها شاهد وعده دادن توسط مسئولان هستیم.» به گفته او آمار دقیقی از اینکه پرونده دانشجویان بورسیه در کدام مرحله رسیدگی قرار دارد، در دسترس نیست و با توجه به اینکه در طول این مدت هربار به تعداد دانشجویان شاکای اضافه شده، نمی‌توان به‌طور قطعی در این باره اظهارنظر کرد. از طرف دیگر در اجرای احکام هم می‌بینیم فاصله زیادی طی می‌شود تا احکام از مرحله شکایت به مرحله صدور رای و اجرای آن برسد و همین مساله خود باعث ایجاد نگرانی‌هایی برای دانشجویان شده است، چراکه برخی از آنها با محدودیت سنی روبه‌رو هستند و این خود مساله مهمی است که باید به آن توجه شود.

است که طی آن وزارت علوم دانشجوی بورسیه را در یکی از دانشگاه‌ها جابجایی می‌کند که متاسفانه در این مهم مشکلات زیادی وجود داشته و دارد که هنوز حل نشده، اما بحث انفعال مربوط به احکام قضایی دیوان است که عملا اتفاقی را برای دانشجویان رقم زده است. البته احکام صادر شده برای روسای دانشگاه‌ها بدوی است نه قطعی و قطعا تا اجرای آن نیازمند زمان است، ولی چون برخی روسا بعد از انتشار این احکام اقدام به جذب دانشجویان بورسیه کردند، عملا این حکم برای آنها لغو شده است.»

دیوان عدالت اداری در حمایت از دانشجویان بورسیه تغییر رویکرد داده است

او عنوان کرد: «مشکل اینجاست که وزارت علوم درباره جابجایی دانشجویان بورسیه تنها به دانشگاه‌ها توصیه می‌کند که می‌توانند مثلا فلان دانشجو را جذب کند و همین مساله بهانه‌ای شده که دانشگاه‌ها از پذیرش آنها سرباز بزنند، در حالی که قطعا باید بعد از جابجایی نسبت به جذب دانشجو اقدام شود و اصلا نیازی به طرح شکایت نباشد.» او با بیان اینکه تبدیل کردن پرونده بورسیه‌ها به سیاسی‌بازی توسط مسئولان باعث شده از همان ابتدا تاکنون مشکلات زیادی برای دانشجویان ایجاد شود، ادامه داد: «متاسفانه علی‌رغم اینکه دیوان عدالت اداری در ابتدای ورودش به مساله بورسیه‌ها، اقداماتی را در راستای حمایت از دانشجویان انجام داد که از جمله آن می‌توان به صدور احکام انفعال از خدمت برخی روسای دانشگاه‌ها اشاره کرد، اما دیوان اخیرا تغییر رویکرد داده است و عملا در صدور احکام به حمایت از دانشگاه‌ها می‌پردازد. در اصل این اقدام را می‌توان کمی سیاسی‌بازی برخی مسئولان از جمله محمدرضا رضوان طلب که رئیس مرکز جذب اعضای هیات‌علمی وزارت علوم است، دانست که به‌طور مرتب به این دیوان رفت‌وآمد دارد و در اصل به‌نوعی فشار به دیوان عدالت در این زمینه زیاد شده است.»

این دانشجوی بورسیه در توضیح بیشتر این مساله گفت: «یکی از قضات دیوان درحال صدور احکامی است که عملا خلاف مضمی اولیه دیوان درباره بورسیه‌هاست و یکی از توجیحات آن داشتن حکم بورس خارج از کشور برای دانشجویان است، درحالی که دیوان اصلا نباید به جزئیات ورود کند. طبیعتا حکم بورس مساله حقوقی است و نباید فراموش کنیم که دیوان عدالت اداری باید صرفا به داشتن حکم بورس و تعهد محضری توسط دانشگاه‌ها توجه داشته

یکی از دانشجویان بورسیه: تبدیل کردن پرونده بورسیه‌ها به سیاسی‌بازی توسط مسئولان باعث شده از همان ابتدا تاکنون مشکلات زیادی برای دانشجویان ایجاد شود، متاسفانه علی‌رغم اینکه دیوان عدالت اداری در ابتدای ورودش به مساله بورسیه‌ها، اقداماتی را در راستای حمایت از دانشجویان انجام داد که از جمله آن می‌توان به صدور احکام انفعال از خدمت برخی روسای دانشگاه‌ها اشاره کرد، اما دیوان اخیرا تغییر رویکرد داده است و عملا در صدور احکام به حمایت از دانشگاه‌ها می‌پردازد

دانشجویان بورسیه از تداوم مشکلات‌شان صحبت می‌کنند. یکی از این دانشجویان که با حکم دیوان عدالت اداری در یکی از دانشگاه‌های کشور جذب شده است، در گفت‌وگو با «فرهیختگان» با تأکید بر اینکه متاسفانه هنوز اتفاق ویژه‌ای برای حل مشکلات دانشجویان بورسیه نیفتاده است، گفت: «بهر است بگویم علی‌رغم اینکه سال‌هاست شورای عالی انقلاب فرهنگی و وزارت علوم وعده‌رفعی مشکلات این دانشجویان را می‌دهند، اما در عمل تغییری رخ نداده و دانشجویان همچنان با مشکلات قبلی سروکار دارند. هرچند بیشتر بحث جابجایی دانشجویان در مراکز دانشگاه آزاد اسلامی هم مطرح شده بود تا شاید از این طریق بتوان بخشی از مشکلات را برطرف کرد، اما این مهم همچنان به نتیجه نرسیده است.» او به موضوع انفعال از خدمت روسای دانشگاه‌ها اشاره و تصریح کرد: «بحث انفعال نیز مربوط به احکام قضایی دیوان عدالت اداری است که عملا اتفاقی نیفتاده و درباره دانشگاه‌های تهران همچنان وضعیت نامشخص است. نباید فراموش کنیم که این مهم جدا از بحث جابجایی دانشجویان است، چراکه جابجایی فرآیندی

توسط قضات دیوان عدالت اداری هستند تا آرزوی دانشجویان بورسیه برای رسیدن به نقطه مدنظرشان با گذشت هر روز طولانی‌تر شود. از طرف دیگر محکوم شدن محمود صادقی به ۵۰ میلیون ریال جزای نقدی برای اظهارنظر درخصوص پرونده بورسیه‌ها و شکایت دانشجویان بورسیه از او را می‌توان از جمله اتفاقات جنجالی رخ داده در این حوزه دانست که در دومین ماه از سال جاری ۹۹ برای نماینده سابق مجلس رخ داده است.

رسیدگی به ۲۱ پرونده نهایی بورسیه شاید وقتی دیگر

اردیبهشت امسال از نیمه گذشته بود که غلامرضا مولایی، معاون قضایی، نظارت و بازرسی دیوان عدالت اداری در گفت‌وگو با یکی از رسانه‌ها از تعیین تکلیف تمام پرونده‌های بورسیه‌ها کمتر از یکی دو ماه آینده در دیوان عدالت اداری خبر داد و گفته بود: «تعداد کل پرونده‌هایی که با موضوع بورسیه، حکم ورود به شعب دیوان عدالت اداری را گرفتند، حدود ۷۲ پرونده بود که درحال حاضر، ۵۱ فقره از این پرونده‌ها کاملاً اجرا و مختومه با اجرای حکم شده است.» همین اظهارنظر حکایت از عدم تعیین تکلیف ۲۱ پرونده دیگر داشت. به گفته این مقام مسئول از این تعداد، درخواست اعمال ماده ۱۱۰ برای ۹ فقره از پرونده‌ها صادر شده و ۱۲ پرونده دیگر نیز در شعبه ۶ اجرای حکم، درحال پیگیری هستند. هرچند به گفته مولایی این پرونده‌ها نیز در آینده نزدیک تعیین تکلیف می‌شوند، اما با توجه به گذشت ۶ سال از پرونده بورسیه‌ها، به‌نظر نمی‌رسد تا دو ماه آینده این پرونده به معنای واقعی مختومه شود. یکی از نکات قابل توجه در صحبت‌های مولایی، اشاره او به عدم اجرای حکم انفعال از خدمت برای روسای دانشگاه‌های تهران، کاشان و تربیت مدرس و یکی از پژوهشکده‌های وزارت علوم است، چراکه به گفته او به‌جز دانشگاه تهران که برای اجرای حکم، تقاضای استمهال کرده بود و هنوز از مهلت درخواست‌شده، زمان باقی مانده، حکم انفعال برای دیگر روسا اصلا به قطعیت انفعال نرسید؛ دلایلش هم آن است که این افراد به جذب دانشجویان بورسیه اقدام کردند و عملا حکم انفعال و استمهال برای آنها منتفی شده است. در اصل درباره اجرا یا منتفی شدن حکم انفعال دانشگاه تهران نیز باید منتظر ماند و دید بعد از پایان استمهال چه اتفاقی رخ خواهد داد.

احکام انفعال از خدمت برخی روسای دانشگاه‌ها هیچ‌گاه اجرایی نشد

در کنار همه اظهارنظرها و اتفاقات رخ داده و در دست اقدام، اما

۹۸٪ سالی پرتافق برای دانشجویان بورسیه

با این حال می‌توان ادعا کرد که از سال گذشته تاکنون اقدامات مسئولان برای تعیین تکلیف پرونده بورسیه‌ها شتاب قابل توجهی گرفته است؛ تاجایی که شاید سال ۹۸ را بتوان یکی از مهم‌ترین و سرنوشت‌سازترین سال‌ها برای دانشجویان بورسیه و البته روسای دانشگاه‌های کشور قلمداد کرد. به‌عبارت دیگر، سال گذشته بود که حکم جابجایی برای تعداد نسبتا کثیری از دانشجویان بورسیه صادر شد و حتی قرار به جذب بخشی از دانشجویان بورسیه توسط دانشگاه آزاد اسلامی نیز شد. از طرف دیگر به‌دلیل مقاومت تعدادی از دانشگاه‌های دولتی درقبال پذیرش دانشجویان بورسیه، حتی حکم انفعال از خدمت آنها نیز صادر شد؛ حکمی که البته هیچ‌گاه به مرحله اجرا گذاشته نشد و به‌نظر می‌رسد احکام بیشتر جنبه تبلیغی داشته‌اند تا عملیاتی.

در این میان شاید ورود شورای عالی انقلاب فرهنگی به بحث بورسیه‌ها و صحبت‌های محمدعلی کی‌نژاد، رئیس هیات جذب این شورا را می‌توان از مهم‌ترین وعده‌های مطرح‌شده توسط مسئولان برای حل مشکل بورسیه‌ها دانست؛ ورودی که باعث شده بود این شورا در ۶ ماه دوم سال گذشته تقریبا به‌صورت ماهانه تصمیماتی را درباره بورسیه‌ها بگیرد، به‌طوری که به گفته کی‌نژاد در آبان ۹۸ مقرر شده بود تمام بورسیه‌ها تا بهمن ۹۸ در دانشگاه‌ها جذب و جابجایی شوند؛ صحبتی که البته هیچ‌گاه رنگ و اوقیت به خود نگرفت و بعد از گذشت پنج‌ماه همچنان برخی پرونده‌ها منتظر صدور حکم

حمایت از ۱۰ شرکت تولیدکننده واکسن برای ساخت واکسن کرونا

حسین وطن‌پور، رئیس دفتر توسعه فناوری سلامت وزارت بهداشت در گفت‌وگو با مهر گفت: «۱۰ گروه بخش خصوصی در حوزه تولید واکسن فعال هستند و به‌نوعی به دانش تولید واکسن دسترسی دارند. اکنون یکی از شرکت‌های مستقر در پارک فناوری پردیس درحال فعالیت در حوزه تولید واکسن آنفلوآنزای فصلی است و امیدواریم به‌زودی به مرحله تولید برسد تا در کشور حداقل در تولید واکسن آنفلوآنزای فصلی مشکلی نداشته باشیم. درباره واکسن کرونا و ویروس هم صحبت‌های متعددی می‌شود، برخی معتقدند اصل واکسیناسیون مقاومت ایجاد می‌کند، حتی واکسن ب‌ت‌ث، آنفلوآنزا و واکسن‌هایی که سیستم‌های ایمنی را تحریک می‌کند همه می‌توانند در برابر کرونا و ویروس نوعی مقاومت و ایمنی ایجاد کنند.» رئیس دفتر توسعه فناوری سلامت وزارت بهداشت تأکید کرد: «درحال حاضر ۱۰ شرکت تولیدکننده داخلی واکسن، بدون احتساب موسسات پاسور و رازی درحال تولید واکسن هستند. یکی دیگر از آنها درحال کار روی واکسن HPV است و یکی دیگر هم درحال کار روی هیپاتیت است. وزارت بهداشت هم در حمایت از این شرکت‌های دانش‌بنیان فعال است. نکته مهم درمورد کرونا و ویروس این است که رفتارشان در مقابل واکسن مشکوک است. هنوز هیچ کشوری نتوانسته به‌طور قطع به موضوع واکسن ورود کند. دو کشور تاکنون ادعا کرده‌اند که واکسن در اشل حیوانی جواب داده، اما هنوز قطعی نیست.»

جهاد دانشگاهی نیاز صنعت خودروسازی به «کاتالیست» را رفع می‌کند

حمیدرضا طیبی در گفت‌وگو با مهر درخصوص تولیدات محققان جهاد دانشگاهی در زمینه صنعت خودروسازی گفت: «محققان جهاد دانشگاهی اخیرا در صددند که فناوری‌های مرتبط با خودروسازی را بومی‌سازی کنند.» رئیس جهاد دانشگاهی با اشاره به توافقاتی که با یک شرکت خودروسازی شده است، گفت: «در این زمینه مذاکرات خوبی با یک شرکت خودروسازی منعقد کردیم؛ در حال حاضر پروژه‌هایی توسط محققان جهاد برای خودروسازی با جدیت شروع شده است که درنهایت در برخی زمینه‌ها به تولید داخل برسیم.» وی با بیان اینکه با بودجه‌هایی که از سوی صندوق توسعه به رهبری جهاد دانشگاهی اختصاص یافته، اقدامات خود را آغاز می‌کنیم، ادامه داد: «تولید «آی‌سیو» و «کاتالیست» در دستور کار است که نیاز این خودروسازی را مرتفع کنیم.» طیبی با تأکید بر اینکه ما قرارداد را با یک خودروسازی منعقد کرده‌ایم، اما شرکت‌های خودروسازی دیگر نیز از این اقدام استقبال کرده‌اند، خاطرنشان کرد: «درصددیم دانش فنی این دو محصول را به دست آوریم؛ البته در کنار اینها، درحال دستیابی به دانش فنی «مونولیس‌ت» ها ... هستیم.» به گفته رئیس جهاد دانشگاهی، این پروژه تحقیقاتی است که تا پایان سال به نتیجه می‌رسد تا در ساخت خودرو در کشور مورد استفاده قرار گیرد.

الزامات فاصله‌گذاری اجتماعی در دانشگاه‌ها اعلام شد
معاونت بهداشتی وزارت بهداشت راهنمای گام دوم مبارزه با کووید-۱۹ (کرونا و ویروس) فاصله‌گذاری اجتماعی و الزامات سلامت محیط و کار در دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و تحقیقاتی را منتشر کرد. براساس این راهنما لازم است کلیه افراد شامل اساتید، دانشجویان و پرسنل در سامانه خود اطهاری وزارت بهداشت به نشانی salamat.gov.ir ثبت‌نام کنند و در صورتی که علامت بیماری را نداشته‌اند، فرم مربوط را پرینت کرده و پس از امضا فرم را به مدیر آموزش یا مسئول دانشکده مربوط تحویل دهند. همچنین انجام کلیه فعالیت‌های ورزشی و جانبی تا اطلاع ثانوی در دانشگاه ممنوع و استفاده از سیستم تهویه یا باز گذاشتن پنجره‌ها ضروری است. ضروری است فاصله بین میز و صندلی‌های کلاس‌های درس یک تا دو متر (حداقل یک متر) باشد. یک کلاس‌های فوق‌برنامه باید تعلیق شوند. ضروری است حداکثر زمان حضور در هر کلاس درس به یک‌ساعت کاهش یابد و کلیه جلسات غیرضروری حذف یا به‌صورت آنلاین برگزار شوند. سایر جلسات نظیر جلسات دفاع از پایان‌نامه نیز آنلاین یا با حضور حداقل افراد و با رعایت کامل پروتکل‌ها و مسائل بهداشتی برگزار شوند.